EcoSikh

ਸੱਤਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਗੱਦੀ ਪੁਰਬ

(14 ਮਾਰਚ)

ਸਿੱਖ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਿਵਸ

(Sikh Environment Day)

ਵਜੋਂ ਮਨਾਈਏ।

ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ / ਕਾਲਜ / ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ

1. ਅੰਦਰ ਦਿੱਤਾ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈਏ
2. ਪ੍ਰਣ ਕਰਵਾਈਏ

ਮਾਰਚ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਹੀਨਾ

ਕੀਰਤਨ / ਕਥਾ / ਲੈਕਚਰ

ਰਾਹੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੀਏ

Register your school at www.ecosikh.org

Sukrit Trust
Ludhiana
www.sukrit.org

EcoSikh
USA
www.ecosikh.org

sI gr hir rwie swihb jI vwqwvrn dI sriKAw dw apdS krd he[

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਜੀਓ,

ਸੱਤਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਵੱਛਤਾ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਤਤਪਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਪਰਮ ਧਰਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰੀਏ।

EcoSikh ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2011 ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ (14 ਮਾਰਚ) **"ਸਿੱਖ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਿਵਸ"** ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਸਿੱਖ ਸੰਸਾਰ ਇਸ ਦਿਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਇਕ ਧੁਰਾ ਮੰਨ ਕੇ ਸ਼ਬਦ-ਗਾਇਨ, ਦਰਖਤ ਲਗਾਉਣ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਗਰਿਤ ਕਰਨ, ਸਿੱਖ-ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਦਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧੀ ਲਈ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਆਪ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਅਨੁਸਾਰ **ਕੇਵਲ 10 ਮਿੰਟ** ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਆਓ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਾਈਏ।

ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ, ਵੀਡੀਓਜ਼ ਤੇ ਕਥਾਵਾਂ ਦੀ online ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.ecosikh.org ਤੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਗੁਰੂ ਅੰਗ ਸੰਗ !

ਰਵਨੀਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ,
ਈਕੋਸਿੱਖ, ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ,
ravneet.singh@ecosikh.org ,
+91-998-837-3268

1. ਇਹ ਲੈਕਚਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈਏ।

ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਗਾੜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਵਾਰੇ

ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ, ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ, ਊਰਜਾ ਦੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦਾ ਘਟਣਾ, ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਵੱਧ ਰਹੀ ਜਨ ਸੰਖਿਆ, ਬਨਸਪਤੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ, ਅੰਧਾ-ਧੁੰਦ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ, ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੇਤਰਸੀ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ, ਖੇਤਾਂ, ਘਰਾਂ, ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਮੇਟਣ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਿਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਜੋ ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਸੀ – ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰ ਫੁਰਮਾਨ **ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ, ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ॥** ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਜੁੜ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਵਰਗ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

EcoSikh ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ **ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ Sikh Environment Day ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ** ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਰੁਖ ਲਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ – ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਵਾਲੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ – ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਕੇ, ਸੱਚੀ ਯਾਦ ਮਨਾਉਣੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਚ ਹਰਿਆਲੀ ਵਧਾਉਣੀ ਹੈ। ਇੰਝ ਖੂਬਸੂਰਤੀ 'ਚ ਵਾਧਾ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਹੀ – ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੁਲਾਂ ਦੇ ਬੁੱਕੇ ਦੀ ਥਾਂ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ, ਪਨੀਰੀ ਦਾ ਜਾਂ ਗਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗੇ ਪੌਦੇ ਦਾ ਹੀ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਈਏ।

ਵਰਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ Recycling ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਬਨਾਉਣਾ ਹੈ । ਜੀਵਕ ਸਾਧਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ kitchen gardening ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ, gardening ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਹੈ। **ਪਲਾਸਟਿਕ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।** ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ

ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਖਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ Bio-gas ਬਣਾ ਕੇ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕੋਲਾ, ਲੱਕੜ, ਬਾਲਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਆਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘਰਾਂ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਡਿਆਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜੋ chemicals ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੱਟ ਸਕੇ। ਉਰਜਾ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੋਲਰ ਕੁੱਕਰ, ਸੋਲਰ ਗੀਜ਼ਰ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧਾਈਏ।

ਸੋ ਆਓ ! ਸਾਰੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਜਾਂ ਬੂਟਾ ਲਗਾਈਏ। ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ, ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਪੌਦੇ ਵੰਡੀਏ। ਇਸ ਦਿਨ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰੀਏ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤੰਨ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਕਚਰ, ਕਵਿਤਾ ਉਚਾਰਨ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਾਰੇ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਕਰਾ ਕੇ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮਨਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਿਲਕੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਕੇ ਇਕ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿਓਗੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨਿਰਮਲ, ਸ਼ੁਧ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੁਚੱਜਾ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇਗਾ। ਧੰਨਵਾਦ।

2. **ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣ ਬੁਲਵਾਈਏ**

ਸਿੱਖ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸ਼ੁੱਭ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ, ਪਵਣ, ਪਾਣੀ, ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਰਚੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਪਿਆਰ ਸਦਕਾ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ:

1. **ਅਸੀਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੂਟੇ ਲਗਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕਰਾਂਗੇ।**
2. **ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸਾਂਗੇ।**
3. **ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵਾਂਗੇ।**

3. ਸਮਾਗਮ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ/ਰਿਪੋਰਟ ravneet.singh@ecosikh.org ਨੂੰ email ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੋ
4. ਸਾਰਾ ਮਹੀਨਾ ਆਪਣਾ ਇਹ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ।

ਨੋਟ:- ਆਪਣਾ ਸਕੂਲ www.ecosikh.org ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨਾ ਨਾ ਭੁੱਲੋ ਜੀ। ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੇ speech/essay contest ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਾਂਗੇ।